

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 17 жовтня 1996 р. N 1274
Київ

**Про Програму припинення в Україні
виробництва та використання озоноруйнуючих
речовин**

З метою забезпечення виконання вимог Монреальського протоколу (1987 р.) щодо речовин, які руйнують озоновий шар ([995_215](#)), Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

Затвердити Програму припинення в Україні виробництва та використання озоноруйнуючих речовин (додається).

Прем'єр-міністр України

П.ЛАЗАРЕНКО

Інд.33

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 17 жовтня 1996 р. N 1274

**Програма
припинення в Україні виробництва та використання
озоноруйнуючих речовин**

1. Необхідність та мета розроблення Програми

Речовини, які руйнують озоновий шар, в Україні використовуються майже в усіх галузях господарського комплексу. Озоноруйнуючі речовини (далі - ОРР), які регулюються Монреальським протоколом, в Україні не виробляються, а повністю завозяться ззовні.

З 1991 по 1995 роки використання ОРР на підприємствах країни зменшилося з 7060 тонн до 2100 тонн (таблиця 1).

Нинішній низький рівень використання аерозолей, зменшення виробництва холодильного обладнання зумовлений перебудовою національної економіки. За орієнтовним прогнозом, використання ОРР для потреб виробництва та аерозолей у 1998 році досягне рівня 1992 року.

Таблиця 1

Обсяги використання ОРР в Україні
(1990-1995 роки) (тонн)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Холодоагенти	4961	4769	2632	1439	1397,8	880
Піноутворювачі	22	22		1,3	359,6	117
Аерозолі	1695	1755	360	332	591	453
Розчинники	475	475	331	87,5	452,4	650
Вогнегасники	40	40	3	0	0	0
Всього	7193	7061	3862	1859,5	2810,1	2110

У вересні 1987 р. урядами заінтересованих країн був підписаний Монреальський протокол щодо речовин, які руйнують озоновий шар (далі - Монреальський протокол). Україна підписала Монреальський протокол 18 лютого 1988 р., Верховна Рада ратифікувала його 20 вересня 1988 року. Ним визначено перелік речовин, які руйнують озоновий шар, та заходи поступового зменшення їх виробництва та використання.

У червні 1990 р. в Лондоні на другій нараді Сторін Монреальського протоколу Україна підписала поправки до нього (далі - Лондонські поправки), тим самим підтверджуючи свої наміри вжити необхідних заходів для захисту озонового шару шляхом припинення виробництва та використання озоноруйнуючих речовин. Ці поправки досі не ратифіковано.

Згідно з Лондонськими поправками до Монреальського протоколу визначено перелік ОРР, поетапне виробництво та використання яких припиняється до 2000 року.

У листопаді 1992 р. були прийняті Копенгагенські поправки до Монреальського протоколу, згідно з якими країни, що його ратифікували, зобов'язані до 1 січня 1996 р. припинити виробництво та використання хлорфторвуглеводнів (далі - ХФВ), тетрахлорметану (далі - ТХМ), метилхлороформу (далі - МХФ) та галонів.

З огляду на це та з урахуванням економічного становища України Сьомою Конференцією Сторін Монреальського протоколу в грудні 1995 р. рекомендовано надати Україні допомогу для реалізації програми припинення використання ОРР за умови, що вона доведе свою спроможність виконати зобов'язання у терміни, визначені Лондонськими поправками до Монреальського протоколу.

Міжнародними незалежними експертами розроблено проекти конверсії підприємств України, що використовують ОРР. Передбачається, що проекти фінансуватимуться за рахунок коштів Глобального екологічного фонду (далі - ГЕФ). Орієнтовна сума гранту становить близько 26,5 млн. доларів США. Необхідною умовою отримання цього гранту є:

розроблення та затвердження Кабінетом Міністрів України Програми припинення в Україні виробництва та використання озоноруйнуючих речовин (далі - Програма);

створення Озонової служби, що здійснюватиме функції секретаріату Міжвідомчої координаційної комісії з питань організації виконання вимог Монреальського протоколу (далі - МКК) та оперативного контролю за виконанням заходів, пов'язаних із використанням озонобезпечних речовин (далі - ОБР) зазначеними у додатку підприємствами;

запровадження ліцензування на імпорт та експорт ОРР та обладнання, що їх містить;

ратифікація Лондонських поправок до Монреальського протоколу.

Враховуючи світовий досвід переходу до використання альтернативних озоноруйнуючим речовин, Програма передбачає:

перехід від використання ХФВ-12 до ГФВ-134а, ГФВ-404 та холодоагентів вуглеводневого ряду: ізобутану та пропану;

припинення використання розчинників та миючих засобів - ХФВ-113, МХФ та ТХМ;

перехід до використання в аерозольній промисловості суміші вуглеводнів - пропану та бутану;

заміна для потреб поліуретанової теплоізоляції запінювача ХФВ-11 на циклопентан;

використання озонобезпечних систем та вогнегасників в установках автоматичного пожежогасіння на об'єктах паливно-енергетичного комплексу, космічної галузі, авіації, морського та річкового флоту.

Для успішної реалізації Програми та стабільного забезпечення потреб України у вуглеводневих заміниках ОРР на Гніденцівському газопереробному заводі АТ "Укрнафта" організовуватиметься виробництво вуглеводневих пропелентів та холодоагентів обсягом 2

тис. тонн на рік.

2. Механізм реалізації Програми та очікувані результати

З метою координації дій міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, а також підприємств, установ та організацій, спрямованих на виконання Програми, створено МКК, до складу якої входять робочі групи з проведення експертизи окремих проектів і розробок, пов'язаних з холодильною технікою, аерозолями, розчинниками.

Фінансування робіт (у прогнозованих обсягах) здійснюватиметься за рахунок:

фонду ГЕФ	- 26,436 млн. доларів;
держбюджету (в межах лімітів, виділених відповідним міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади)	- 5,53 млн. гривень;
власних фондів підприємств	- 16,142 млн. гривень;
кредиту	- 33,812 млн. гривень.

Відповідальним виконавцем проектів Програми, які фінансуватимуться ГЕФ, буде Всесвітній банк, з яким Кабінет Міністрів України укладе відповідну угоду.

Здійснення організаційної та технічної роботи покладається на МКК та представництво Всесвітнього банку в Україні.

Однією з умов скорочення використання ОРР є забезпечення ліцензування їх імпорту та експорту.

Спеціальні ліцензії на імпорт видаватимуться насамперед на ХФВ-11, ХФВ-12 і ХФВ-113. Загальна кількість ліцензій на імпорт ОРР поступово скорочуватиметься відповідно до вимог Лондонських поправок до Монреальського протоколу.

Для забезпечення успішної реалізації передбачених Програмою заходів щодо організації обслуговування холодильного обладнання планується запровадити перенавчання спеціалістів за рахунок ГЕФ.

Успішна реалізація Програми дасть змогу Україні поступово припинити використання ОРР до 2000 року (таблиця 2).

Таблиця 2

Орієнтовні терміни повного припинення використання ОРР в Україні

Озоноруйнуючі речовини	Терміни
ХФВ-11	IV квартал 1998 року
ХФВ-12 (крім сервісу)	II квартал 1999 року
Суміш ХФВ-11/ХФВ-12	IV квартал 1999 року
ХФВ-113	II квартал 1999 року
Галони	IV квартал 1999 року
ТХМ	IV квартал 1998 року
МХФ	IV квартал 1999 року

Додаток
до Програми припинення в Україні
виробництва та використання
озоноруйнуючих речовин

Перелік проектів на виконання Програми, терміни їх реалізації та вартість

Назва проекту	Назва підприємства,	Назва та кільк-	Назва
---------------	---------------------	-----------------	-------

1	2	3	4
Заміна холодильного агента ХФВ-12 на ГФВ-134а у холодильниках та морозильниках	підпорядкованість, розташування Акціонерне товариство "Норд" Мінмашпрому, м. Донецьк	кількість замієної озоноруйнуєної речовини, тонн/рік ХФВ-12 183,4	альтернативної озонобезпечної речовини ГФВ-134а
Заміна холодильного агента ХФВ-12 на ГФВ-134а у холодильниках та морозильниках	Акціонерне товариство "ВО Дніпровський машинобудівний завод" Мінмашпрому, м. Дніпропетровськ	ХФВ-12 55,6	ГФВ-134а
Заміна ХФВ-12 на ГФВ-134а в компресорах для побутових холодильників	Акціонерне товариство "ОМВО Орїон" Мінмашпрому, м.Одеса	ХФВ-12 127,2	ГФВ-134а
Заміна ХФВ-12 на ГФВ-134а в компресорах для побутових холодильників	Акціонерне товариство "РЕФМА" Мінмашпрому, Запорїзька область, м. Мелїтополь	ХФВ-12 170,0	ГФВ-134а ГФВ-407 ГФВ-408 тощо
Заміна ХФВ-12 на ГФВ-134а в компресорах для побутових холодильників	Акціонерне товариство "Харківхолодмаш" Мінмашпрому, м. Харків	ХФВ-12 169,2	- " -
Заміна ХФВ-12 на ГФВ-134а в компресорах для побутових холодильників	Акціонерне товариство "Одесхолод" Мінмашпрому, м. Одеса	ХФВ-12 34,5	- " -
Заміна ХФВ-12 на ГФВ-134а в компресорах для побутових холодильників	НДІ "Сатурн" Мінмашпрому, м.Київ	ХФВ-12 4,32	ГФВ-134а ГФВ-407 ГФВ-600а та ін.
Заміна ХФВ-12 на ГФВ-134а в компресорах для побутових холодильників	Акціонерне товариство "ОМПО Орїон" Мінмашпрому, м. Київ	ХФВ-12 5,76	ГФВ-134а
Розробка та впровадження функціонування служб сервісу побутових, торговельних і промислових холодильників та холодильних машин	УкрНДІЕМ "Веста" Мінмашпрому, м. Київ Одеська державна академія холоду Міносвіти, м.Одеса	ХФВ-12 717,66	ГФВ-134а
Розробка та випуск азотного обладнання для переробки та транспортування про-	СКТБ з криогенної техніки Харківського фізико-технічного інституту низьких	ХФВ-12	зріджений азот

дуктів	температур	Національної академії наук, м.Харків		
Модернізація шахтних турбохолодильних кондиціонерів	Державний НДІ із безпеки робіт у гірничій промисловості	Мінвуглепрому, м.Макіївка	ХФВ-12 151,5	ГФВ-134а
Розробка та організація виробництва шахтних охолоджувачів повітря з використанням як холодоагента стиснутого повітря	СКТБ з кріогенної техніки	Харківського фізико-технічного інституту низьких температур Національної академії наук, м.Харків	ХФВ-12 151,5	стиснуте повітря
Заміна ХФВ-11 на цикло-пентан в ППУ-ізоляції холодильників та морозильників	Акціонерне товариство "Норд"	Мінмашпрому, м. Донецьк	ХФВ-11 323	цикло-пентан
Заміна ХФВ-11 на цикло-пентан в ППУ-ізоляції абсорбційних холодильників	Акціонерне товариство "Васильківський завод холодильників"	Мінмашпрому, м. Васильків	ХФВ-11 37	- " -
Заміна ХФВ-11 на цикло-пентан в теплоізованих стінових панелях	Акціонерне товариство "Модуль"	Мінпрому, м. Кам'янець-Подільський	ХФВ-11 42,7	- " -
Заміна ОРР в аерозолях	Акціонерне товариство "Сімферопольський завод побутової хімії"	Мінпрому, м. Сімферополь	ХФВ-11/12 749	пропан-бутан
Заміна ОРР в аерозолях	Акціонерне товариство "Донецький хімічний завод"	Мінпрому, м. Донецьк	ХФВ-11/12 360	пропан-бутан
Заміна ОРР в аерозолях	Акціонерне товариство "Сумський завод електронних мікроскопів"	Мінмашпрому, м. Суми	ХФВ-11/12 20	пропан-бутан
Заміна ОРР в аерозолях	Акціонерне товариство "Стома"	Держкоммедбіопрому, м. Харків	ХФВ-12 1,2	пропан-бутан
Заміна ОРР в аерозолях	Товариство з обмеженою відповідальністю "Мікрофарм"	м. Харків	ХФВ-12 2,5	пропан-бутан
Створення пілотної установки для впро-	Акціонерне товариство "Інститут ВНДІ-		-	стиснуте повітря,

вадження нових технологій виробництва продукції в аерозольній упаковці	ХІМПРОЕКТ" Мінпрому м. Київ		азот тощо
Створення виробництва пропану, бутану та ізобутану	Газопереробний завод АТ "Укрнафта" Держнафтогазпрому, Чернігівська область Прилуцький район с. Гнідинці	-	-
Заміна ОРР в аерозолях медичного призначення	Державний науковий центр лікарських препаратів Держкоммедбіопрому, м. Харків	-	пропан-бутан
Впровадження озонобезпечних розчинників та миючих засобів	ВО "Маяк" Мінмашпрому, м. Київ	ХФВ-113 20,4	ГФВ-122, водно-лужні розчини
Впровадження озонобезпечних розчинників та миючих засобів	ВО "Радіореле" Мінмашпрому, м. Харків	ХФВ-113 20,3	ГФВ-122, водно-лужні розчини
Впровадження озонобезпечних розчинників та миючих засобів	ВО "Лорта" Мінмашпрому, м. Львів	ХФВ-113 МКФ 3,1	ГФВ-122, водно-лужні розчини
Впровадження озонобезпечних розчинників та миючих засобів	ВО "Радіоприлад" Мінмашпрому, м. Запоріжжя	ХФВ-113 МКФ 3,3	ГФВ-122, водно-лужні розчини
Впровадження озонобезпечних розчинників та миючих засобів	ВО "Весна" Мінмашпрому, м. Запоріжжя	ХФВ-113 МКФ 1,9	ГФВ-122, водно-лужні розчини
Впровадження озонобезпечних розчинників та миючих засобів	ВО "Електронмаш" Мінмашпрому, м. Київ	ХФВ-113 МКФ 4,4	ГФВ-122, водно-лужні розчини
Впровадження озонобезпечних розчинників та миючих засобів	ВО Завод ім.Петровського Мінмашпрому, м. Київ	ХФВ-113 МКФ 6,4	ГФВ-122, водно-лужні розчини
Розробка та організація виробництва систем об'ємного пожежогасіння	СКТБ з криогенної техніки Харківського фізико-технічного інституту низьких температур Національної академії наук, м.Харків	галон-2402 галон-1301	зріджені гази: азот, аргон
Розробка та впровадження озонобезпечних систем пожежогасіння	УкрНДІ пожежної безпеки МВС, м.Київ	галон-1301 галон-2402 галон-1211	ГФВ-116 ГФВ-218 фторовані

та пожежо-вибухопо-
передження (Укрнаф-
та, Укргазпром,
Мінтранс, Мінкульту-
ри, Аерокосмічне
агентство, Міноборо-
ни та тощо)

350

вуглевод-
ні, аеро-
золь-
генеруючі
речовини

продовження таблиці

Термін виконання проєкту, роки	Вартість проєкту		Джерело фінансування			
	млн. гривень	млн. доларів США	фонд ГЕФ, млн. доларів США	бюджет, млн. гривень	фонди підприємства млн. гривень	кредит, млн. гривень
5	6	7	8	9	10	11
1996-1997	-	1,756	1,756	-	-	-
1997-1998	-	0,71	0,71	-	-	-
- " -	26,1	0,954	0,954	0,6	10	15,5
- " -	-	1,419	1,419	-	-	-
- " -	-	1,008	1,008	-	-	-
- " -	-	0,461	0,461	-	-	-
- " -	-	0,07	0,07	-	-	-
- " -	-	0,076	0,076	-	-	-
- " -	-	3,165	3,165	-	-	-
1997-1999	0,2	-	-	0,2	-	-
- " -	0,5	-	-	0,5	-	-
- " -	0,35	-	-	0,35	-	-
1997-1998	-	3,95	3,95	-	-	-
- " -	-	1,128	1,128	-	-	-
- " -	-	1,129	1,129	-	-	-
- " -	14,54	2,63	2,63	1,4	1,4	11,74
- " -	1,14	1,53	1,53	0,4	0,4	0,34
- " -	3,82	-	-	0,1	0,3	3,42
- " -	1,5	-	-	0,15	0,2	1,15
- " -	0,14	-	-	0,03	0,03	0,08
1996-1997	0,512	-	-	0,1	0,13	0,282
1997-1998	1,8	-	-	0,3	0,3	1,2
- " -	0,2	-	-	0,1	-	0,1
- " -	0,732	0,375	0,375	-	0,732	-
- " -	0,111	0,362	0,362	-	0,111	-
- " -	1,13	0,128	0,128	-	1,13	-
- " -	0,9	-	-	0,9	-	-
- " -	0,209	0,256	0,256	-	0,209	-
- " -	1,5	0,165	0,165	-	1,5	-
- " -	-	0,121	0,121	-	-	-
- " -	0,5	-	-	0,5	-	-
- " -	-	5,0	5,0	-	-	-